

63.0103 בטיחות באירועים ובטקסים צבאיים רב-משתתפים

סיווג הביטחוני של הפקודה עודכן במרץ 2019

הגדרות

1. בפקודה זו:

- א. **אירוע צבאי רב-משתתפים** – התקהלות מאורגנת של מאתיים איש ויותר, במסגרת אירוע שמארגן צה"ל, אם במתקן צבאי ואם מחוצה לו, ובין שהיא חדפעמית או רב-פעמית, לרבות אירוע וטקס המוסדרים בהוראות אגף כוח האדם לעניין נוהג וטקס, עצרות, "ימי כיף" וארוחות, ולמעט נוכחות והתכנסות שבשגרת יחידות במחנות הקבע שלהן ולמעט פעילות מבצעית;
- ב. **אירוע אזרחי רב-משתתפים** – התקהלות של מאתיים איש ויותר באירוע רב-משתתפים שלא צה"ל ארגנו;
- ג. **יועץ בטיחות** – מומחה תוכן מקצועי בנושאי הבטיחות הרלוונטיים לאירוע, שאושר על ידי מנהל הבטיחות;
- ד. **ממונה בטיחות באירועים ובטקסים צבאיים רב-משתתפים** – ממונה בטיחות בעבודה בעל אישור כשירות בתוקף אשר השתתף בהכשרה שאושרה ע"י מנהל הבטיחות;
- ה. **מנחה הבטיחות לאירועים ולטקסים** – קובץ הנחיות מטעם מנהל הבטיחות, ובו הוראות וכללים לבטיחות באירוע צבאי רב-משתתפים, כאמור בפקודה זו, כפי שיעודכן מפעם לפעם, לאור החקיקה והתקינה האזרחית החלות על בטיחות באירוע ציבורי והמוני ולאור הידע המקצועי והטכני העדכני בנושא זה;
- ו. **קצין בטיחות** – קצין שמונה להיות אחראי לבטיחות באירוע מטעם מפקד האירוע.

כללי

2. אירוע צבאי רב-משתתפים ייערך בצה"ל לפי פקודה זו, על פי מנחה הבטיחות לאירועים ולטקסים ולפי החובה הקבועה בפקודה זו לאישור תוכנית בטיחות כללית או פרטנית לקיום אירוע.
3. כל הוראה בפקודה זו, החלה על אירוע צבאי רב-משתתפים, תחול גם על אירוע אזרחי רב-משתתפים שאליו נשלחו מאתיים איש או יותר מטעם צה"ל.
4. פקודה זו באה להוסיף על הקבוע בהפ"ע 2.0712 בדבר הבטיחות והגהות בצה"ל ועל הוראות כל דין לעניין עריכת אירוע צבאי וניהול הבטיחות בו; אין בה כדי לגרוע מאחריות מפקד היחידה לנושאי הבטיחות והגהות ביחידתו.

המטרה

5. פקודה זו קובעת כללים שמסדירים את האחריות ואת הסמכות לניהול אירועים צבאיים רבי-משתתפים וכן להסדרת בטיחות חיילי צה"ל באירועים אזרחיים רבי-משתתפים שבהם משתתפים חיילי צה"ל. הפקודה קובעת עקרונות לניהול הבטיחות באירועים אלו.

סמכות המטה להסדרת אירועים צבאיים רבי-משתתפים

6. אגף המבצעים, באמצעות חטיבת המבצעים, ממונה על קביעת הוראות קבע לעניין אבטחת אירוע צבאי על פי האמור בהוראת אמ"ן.

7. אגף הטכנולוגיה והלוגיסטיקה –

א. מנהל הבטיחות באט"ל ישמש סמכות מקצועית לעניין הבטיחות והגהות באירוע צבאי רבי-משתתפים.

ב. יפרסם את מנחה הבטיחות לאירועים ולטקסים ויעדכנו מפעם לפעם.

ג. ירכז מידע מקצועי בדבר ניהול אירועים ולטקסים צבאיים רבי-משתתפים.

ד. ממונה על אפיון וייחוס ההתקשרות עם הספקים, כהגדרתם בהפ"ע 2.0714 "מגבלות על נציגי צה"ל בהתקשרויות עם ספקים", המתאימים להספקת שירותי ייעוץ של יועצי בטיחות, פיקוח וליווי לאירוע צבאי רבי-משתתפים, ולחלופין יישא באחריות לניהול תוכניות להכשרת בעלי מקצוע מתאימים לפעילויות הנ"ל המשרתים בצה"ל, למעט האחריות להעמיד תקציב לשם התקשרויות עם ספקים בפועל.

ה. יישא באחריות המטכ"לית לקשר עם משרד הביטחון ועם רשויות נוספות, בכל הנוגע לנושא פקודה זו.

ו. יקבע, באמצעות מקרפ"ר, הוראות משלימות לנושאי תברואה ובריאות הנוגעים לאירוע צבאי רבי-משתתפים.

8. אגף כוח האדם –

יטמיע את כללי הבטיחות, לפי פקודה זו ולפי מנחה הבטיחות לאירועים ולטקסים, בהוראות הקבע ובפקודות הניתנות בעניין הנוהג והטקס – וכן יטמיע בפעילותו, לרבות בהכשרות ובמשימות חינוך, רווחה ותרבות.

9. גופי הבטיחות האגפיים, הזרועיים והפיקודיים בצה"ל, כהגדרתם בהפ"ע 2.0712 בדבר הבטיחות והגהות בצה"ל –

א. יפיצו הנחיות לגופים שבהם הם פועלים – הכול לפי פקודה זו ולפי מנחה הבטיחות לאירועים ולטקסים;

ב. יבקרו תיקי בטיחות ואתרים שנבחרו לאירוע צבאי רבי-משתתפים ויחוו דעתם המקצועית, ככתוב להלן, על פי הנחייתו המקצועית של ר' מנהל הבטיחות באט"ל.

השיטה

העקרונות לניהול אירועים צבאיים רבי-משתתפים

10. מפקד יחידה המבקש לערוך אירוע צבאי רבי-משתתפים ימנה בעלי תפקידים, ויאשר את האירוע ואת תיק האירוע, על פי הטבלה שלהלן:

מספר המשתתפים	דרגת מפקד האירוע	בעלי תפקידים נוספים	הדרג המאשר את האירוע ואישורים מקצועיים לאירוע ולתיק האירוע
200–700	סא"ל	קצין בטיחות בדרגת סרן ומעלה	מפקד בדרגת אל"ם
701–2,500	סא"ל	קצין בטיחות בדרגת רס"ן ממונה בטיחות באירועים ובטקסים צבאיים רבי-משתתפים	מפקד בדרגת אל"ם אישור מקצועי של גוף הבטיחות האגפי, הזרועי או הפיקודי
מעל ל-2,500 איש	אל"ם	קצין בטיחות בדרגת סא"ל ממונה בטיחות באירועים ובטקסים צבאיים רבי-משתתפים ויועץ בטיחות.	מפקד בדרגת תא"ל אישור מקצועי של גוף הבטיחות האגפי, הזרועי או הפיקודי אישור מקצועי של מנהל הבטיחות בצה"ל

11. באירוע צבאי רבי-משתתפים יוצב כוח עזר כדלקמן:

12. מרכז פיקוד ושליטה לאירוע – לפי המפתח הקבוע במנחה הבטיחות לאירועים ולטקסים;

א. סדרני בטיחות, צוותי התערבות, חירום ובטיחות באש – לפי המפתח הקבוע במנחה הבטיחות לאירועים ולטקסים;

ב. צוות רפואה ועזרה ראשונה לאירוע – לפי הוראת שיקבע הקרפ"ר.

13. מפקד אירוע צבאי רב משתתפים וקצין הבטיחות יהיו אחראים לבטיחות האירוע בכל שלביו.

14. חובות מפקד האירוע:

בלמ"ס

- א. לפקד ולפקח על האירוע ועל ההיערכות אליו בכל שלביו;
- ב. להקים מערך בעלי תפקידים מותאם לסוג האירוע ולהיקפו ולפקד עליו.
- ג. לשנן את הפקודות ואת הנחיות הבטיחות שקבעו ופרסמו סמכויות המטה, כאמור בסעיפים 6–9 לפקודה זו;
- ד. לכתוב, ליישם ולאשר תוכנית בטיחות לאירוע צבאי רב-משתתפים כקבוע להלן;
- ה. לקיים בקרה עיתית מספקת – בכל אירוע שגרתי או חוזר;
- ו. להורות על תיקון ליקויי בטיחות או על הפסקת הפעילות באירוע צבאי רב-משתתפים, כולו או חלקו, אם נוצרה בו סכנה לבני אדם ממפגעי בטיחות, כגון צפיפות יתר, מפולת, מים, חשמל, גזים, ריחות, חום, קור, חומר נפץ, נשק, בעלי חיים וכיו"ב;
- ז. ליזום תחקירי אירועים ולטקסים צבאיים רבי-משתתפים שהיו באחריותו.
15. חובות קצין הבטיחות:

- א. לפקד על האירוע ועל ההיערכות אליו בכל שלביו;
- ב. לקיים בקרה עיתית מספקת – בכל אירוע שגרתי או חוזר;
- ג. לוודא כי הוכנה תוכנית בטיחות לאירוע על פי ניהול הסיכונים;
- ד. למנות בע"ת שיפקח על אנשי המקצוע השונים הנותנים שירותים לאותו האירוע ויתדרך אותם.
- ה. ליישם את תוכנית הבטיחות לאירוע צבאי רב-משתתפים כקבוע להלן;
- ו. להורות על תיקון ליקויי בטיחות או על הפסקת הפעילות באירוע צבאי רב-משתתפים, כולו או חלקו, אם נוצרה בו סכנה לבני אדם ממפגעי בטיחות, כגון צפיפות יתר, מפולת, מים, חשמל, גזים, ריחות, חום, קור, חומר נפץ, נשק, בעלי חיים וכיו"ב.
16. חובות ממונה הבטיחות לאירועים ולטקסים צבאיים רבי-משתתפים:

- א. לשמש מנחה מקצועי בעבור מפקד האירוע בהיבטי הבטיחות וניהול הקהל.
- ב. לסייע מקצועית לקצין הבטיחות של האירוע בתהליכי התכנון, ההקמה, הליווי והפירוק של מתקני האירוע.
- ג. לסייע לקצין הבטיחות של האירוע לאתר נקודות תורפה בטיחותיות, לנהל את סיכוני האירוע ולכתוב את תוכנית הבטיחות של האירוע.
- ד. לסייע לקצין הבטיחות לפקח על מימוש תוכנית הבטיחות, לבקר אותה וליישם את הסדרי הבטיחות, לרבות הפיקוח על עבודת הקבלנים.
- ה. להורות על תיקון ליקויי בטיחות או על הפסקת הפעילות באירוע צבאי רב-משתתפים, כולו או חלקו, אם נוצרה בו סכנה לבני אדם ממפגעי בטיחות, כגון צפיפות יתר, מפולת, מים, חשמל, גזים, ריחות, חום, קור, חומר נפץ, נשק, בעלי חיים וכיו"ב.

בלמ"ס

תוכנית הבטיחות

בלמ"ס

17. מפקד אירוע צבאי רב-משתתפים יכתוב את תוכנית הבטיחות של האירוע.
18. תוכנית הבטיחות תיכתב על פי מנחה הבטיחות לאירועים ולטקסים, ובה –
- א. יפורטו בעלי התפקידים, כתבי המינוי והמדרג הפיקודי ביניהם.
 - ב. יינתן מידע על האירוע, לרבות מועדי תחילתו וסיומו, מקומו, גודל האוכלוסייה וסוגה, גודל תא השטח, מרכיביו ומאפייניו.
 - ג. יתוארו שלבי ההקמה וההיערכות לאירוע, ויפורטו בעלי התפקידים והאוכלוסיות המורשים לשהות באתר האירוע בכל שלב משלבי ההקמה, אם ישנם.
 - ד. יסורטט אתר האירוע, ויינתן תיאור מפורט של נתיבי היציאה ומעברים חופשיים לבני אדם ולרכבים, של מיקומי הגדרות ושל שלטי הבטיחות.
 - ה. יתועדו האישורים נדרשים לאירוע, לרבות לענייני מבנה ובמות (קונסטרוקציה), חשמל, אמצעי הגברה והקרנה, בטיחות באש, מתקנים מתנפחים, עזרה ראשונה, פירוטכניקה ושימוש באש גלויה, נגישות לנכים, מעליות, תברואה (סניטציה), הסדרי תנועה וחניה, אבטחה, סדרנות, גהות ובריאות מזון.
 - ו. יוגדר אופן התצוגה, השימוש או ההחזקה של אמל"ח, חומר מסוכן או חומר דליק.
 - ז. הסיכונים ינותחו וינהלו, תוך שקילת אירועי עבר, תחקירים רלוונטיים וצעדי מניעה, צמצום סיכונים וביקורת במהלך האירוע.
 - ח. יוגדרו יעדי צוותי ההתערבות וצוותי החירום, ייקבעו כשירותם הנדרשת של הצוותים ודרכי פעולתם. אחריות הצוותים לפעולה תוצג בטבלת תרחיש-תגובה.
 - ט. יונחו כללי הבטיחות ויפורט כיצד יובאו לידיעת המשתתפים באירוע, אם יידרש הדבר.
 - י. יוגדר נוהל לנעילת האירוע (סיום, פירוק וניקיון), לרבות דרכי פיזור המשתתפים באירוע ואופן פירוק התשתיות שהוקמו לצורך האירוע;
 - יא. יונחו הנחיות בנוגע כיצד יופקדו ויאובטחו כלי הנשק והתחמושת לאורך האירוע.
 - יב. יתועדו העתקי אישורים חיצוניים – ממשטרת ישראל, מרשות הכבאות וההצלה, אישורי רישוי עסקים. יוצגו ההיתרים הנדרשים בתחומים הנוגעים לבטיחות המשתתפים באירוע, וכן אישורי ביטוח ואישורי משרד הביטחון להתקשרויות עם ספקים שונים.
19. מפקד אירוע צבאי רב-משתתפים רשאי לשלב את תוכנית הבטיחות לאירוע זה בפקודה, בתיק האירוע או בתוכנית הבטיחות שנכתבו לפי פקודות אחרות או לפי הוראות כל דין, ובלבד שהם כוללים את המרכיבים שנמנו בסעיף 17 לעיל.

החובה לקבל אישורי בטיחות לאירוע צבאי רב-משתתפים

אירוע במתקן צבאי

20. את תיק הבטיחות לאירוע צבאי רב-משתתפים במתקן צבאי – ובו האישורים הנדרשים לאירוע כמפורט בסעיף 17 לעיל – יעבירו מפקד היחידה האחראית לאירוע או מפקד האירוע שמונה מטעמו, לאישור גוף הבטיחות

בלמ"ס

בלמ"ס

האגפי, הזרועי או הפיקודי, כהגדרתו בהפ"ע 2.0712, ויקבלו את חוות דעתו המקצועית, כמפורט בסעיף 9 לעיל.

אישור יועץ בטיחות

21. נוסף על אישורי הבטיחות הנדרשים לאירוע, כאמור לעיל, במקרים אלה לא ייערך אירוע צבאי רב־משתתפים אלא לאחר שמתכננתו, תיק הבטיחות שבו ופרטיו אושרו על ידי יועץ בטיחות:

א. אם צפויים להשתתף בו למעלה מ-2,500 איש;

ב. אם מתכננים להקים בו תשתיות (קונסטרוקציה, מחוללים [גנרטורים], מתקני גז, הקמת גדרות או חומות לצורך האירוע – הכול לפי המפורט במנחה הבטיחות לאירועים ולטקסים);

ג. אירועים אחרים, כפי שייקבע במנחה הבטיחות לאירועים ולטקסים.

אישורי בטיחות והסדרים ביטוחיים בעת אירוע באתר אזרחי

22. לא ייערך אירוע צבאי רב־משתתפים באתר אזרחי, אלא באתר המחזיק ברישיון הדרוש לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, והעומד בהוראות החוק לבטיחות במקומות ציבוריים, התשכ"ג-1962. מפקד אירוע צבאי רב־משתתפים יבקש ממנהל האתר העתק מרישיון העסק ומקובץ נוהלי הבטיחות התקפים לאתר.

23. אם אתר אזרחי מקום המחייב אישורים מיוחדים מרשויות המדינה, או שחלות עליו הוראות דין מיוחדות, ובכללן הוראות חוק הגנים הלאומיים, שמורות הטבע, האתרים הלאומיים ואתרי ההנצחה, התשנ"ח-1998 וחוק רשות העתיקות, התשמ"ט-1989, לא יינתן אישור לערוך את האירוע באותו אתר אלא אם כן אישרו זאת הגורמים המוסמכים על פי חוקים אלו.

24. על מפקד האירוע הצבאי רב־המשתתפים לדרוש מספקים ומבעלי אתרים אזרחיים להמציא תעודת ביטוח תקפה ומתאימה לאירועי ביטוח, כגון נזקי גוף ורכוש, נזקי צד שלישי וחבות מעבידים, על פי ההנחיות שיפיץ מנהל הבטיחות בתיאום עם משרד הביטחון, לגופי הבטיחות בזרועות, באגפים ובפיקודים.

25. נוסף על כך, יחידה המבקשת לערוך אירוע צבאי רב־משתתפים באתר אזרחי תידרש להמציא את כל האישורים הנדרשים לאירועים צבאיים רב־משתתפים באתר צבאי, כאמור בסעיפים 19–20 לעיל.

26. ר' מנהל הבטיחות רשאי להחריג אירוע צבאי רב־משתתפים מהוראות פקודה זו.

שילוח חיילים לאירוע אזרחי רב־משתתפים מחוץ ליחידה

27. גורם צבאי לא יורה ליחידה לשלוח חיילים לאירוע אזרחי רב־משתתפים, גם אם לא עלה מניין החיילים על מאתיים איש, אלא לאחר שווידא כי האירוע נערך באתר העומד בתנאי סעיפים 22–23.

28. יובהר כי סעיף 27 אינו גורע מחובת הגורם הצבאי המורה על שליחת החיילים לוודא, כי יש במקום הסדרי

בלמ"ס

בטיחות נאותים.

בלמ"ס

29. אם היחידה היא היחזמת לשלוח את החייל לאירוע, יוודא מפקד היחידה שהתנאים האמורים בסעיף 27 מתקיימים בעזרת גוף הבטיחות הזרועי, האגפי או הפיקודי.
30. באחריות הגוף הצבאי שהורה לשלח חיילים לאירוע כזה לחדול את השתתפות החיילים בו, אם נוכח כי סמוך לתחילתו או במהלכו הוא אינו עומד בתנאים הקבועים בסעיפים 27–28 לעיל. הוראה זו אינה גורעת מאחריותו של מפקד הנוכח בשטח מלחדול את השתתפות החיילים בפעילות, אם זיהה במהלך האירוע סיכון בטיחותי.
31. אט"ל, בתיאום עם משרד הביטחון, יפיץ לגופי הבטיחות בזרועות, באגפים ובפיקודים הנחיות ואיגרות מידע לעניין חובת מפקד משלח לדרוש מספקים ומבעלי אתרים אזרחיים להמציא תעודת ביטוח תקפה ומתאימה לאירועי ביטוח, כגון נזקי גוף ורכוש, נזקי צד שלישי וחבות מעבידים.
32. גורם צבאי לא יפרסם את דבר קיומו של אירוע אזרחי רב־משתתפים, אלא לאחר שוודא שהוא עומד בתנאים הקבועים בסעיפים 27–28 או לאחר שיציין במפורש בפרסום לאירוע, כי השתתפות מטעם הצבא באירוע כרוכה בקבלת אישורים מסוימים, שטרם נתקבלו. באחריות הגורם לוודא, כאמור בסעיף 27, את קבלת האישורים הנדרשים לפני תחילת האירוע.
33. אם השתתפות החיילים באירוע כרוכה בעריכת התקשרות חוזית, באחריות הגוף הצבאי יוזם ההתקשרות לוודא את קיומם של הסדרי הבטיחות הנחוצים, כאמור בסעיפים 27–28 במסגרת ההתקשרות.
34. באחריות הגוף הצבאי יוזם ההתקשרות, כאמור בסעיף 33, לוודא לפני כל השתתפות של חיילים באירועים שעריכתם כרוכה בהתקשרות חוזית כאמור, כי הפעילות הנעשית באירוע עומדת בדרישות החוק ובהסדרי הבטיחות שנקבעו במסגרת ההתקשרות.
35. אין פקודה זו גורעת מאחריותו של כל מפקד, בכל רמה, לבטיחות הכפופים לו.

בלמ"ס